

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., доцент Жердецька Л.В.

“ ” (підпис) 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Управління діяльністю банків на фінансовому ринку
(назва магістерської програми)

на тему: **«Моніторинг фінансової стабільності банків України»**
(назва теми)

Виконано:

студент 6 курсу, групи 62-к факультету
фінансів і банківської справи
Мель Дмитро Олександрович
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Коваленко Вікторія Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

АНОТАЦІЯ

Мель Д.О., «Моніторинг фінансової стабільності банків України»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа, та страхування» за магістерською програмою
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження - методи та інструменти моніторингу фінансової стабільності банків України.

У роботі розглядаються теоретичні підходи до визначення сутності та оцінки фінансової стабільності банків; сформульоване організаційно-економічне забезпечення фінансової стабільності банків; визначено особливості реалізації моніторингу фінансової стабільності банків; проаналізовано основні тенденції розвитку вітчизняних банків у розкритті фінансової стабільності їх функціонування; проведено моніторинг платоспроможності та капітальної стійкості банків; проаналізовано рівень ділової активності банків України; удосконалено науково-методичний підхід до визначення інтегрального показника фінансової стабільності банків; проведено стрес-тестування банків для моніторингу фінансової стабільності банківської системи.

Ключові слова: фінансова стабільність, моніторинг, макропруденційне регулювання, стрес-тестування, банківська система, капітальна стійкість, платоспроможність, ділова активність, банківське регулювання.

ANNOTATION

Myel' D.O., "Monitoring the Financial Stability of Ukrainian Banks",
thesis for Master degree in specialty «072 Finance, Banking, and Insurance» under the
program «Managing the activities of banks in the financial market»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. Object of the study - methods and instruments for monitoring the financial stability of Ukrainian banks.

The paper considers theoretical approaches to determining the nature and assessment of banks' financial stability; formulated organizational and economic support for the financial stability of banks; features of realization of monitoring of financial stability of banks are determined; the basic tendencies of development of domestic banks in disclosure of financial stability of their functioning are analyzed; the solvency and capital stability of banks were monitored; the level of business activity of Ukrainian banks is analyzed; the scientific and methodological approach to determining the integral index of financial stability of banks has been improved; banks were stress tested to monitor the financial stability of the banking system.

Keywords: financial stability, monitoring, macroprudential regulation, stress testing, banking system, capital stability, solvency, business activity, banking regulation.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗААСАДИ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	9
1.1. Теоретичні підходи до визначення сутності та оцінки фінансової стабільності банків.....	9
1.2. Організаційно-економічне забезпечення фінансової стабільності банків.....	17
1.3. Особливості реалізації моніторингу фінансової стабільності банків.....	25
Висновки до першого розділу	30
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	32
2.1. Основні тенденції розвитку вітчизняних банків у розкритті фінансової стабільності їх функціонування.....	32
2.2. Моніторинг платоспроможності та капітальної стійкості банків.....	44
2.3. Аналіз ділової активності банків України.....	51
Висновки до другого розділу	57
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	61
3.1. Науково-методичний підхід до визначення інтегрального показника фінансової стабільності банків.....	61
3.2 Стрес-тестування банків для моніторингу фінансової стабільності банківської системи України.....	66
Висновки до третього розділу	72
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	88

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні динамічні процеси глобалізації фінансових ринків через прискорення вільного руху капіталів окрім позитивного впливу на розвиток національних фінансових систем формують умови для розповсюдження кризових тенденцій, в тому числі сприяють прояву ланцюгового «ефекту зараження» банківських систем у міжнародному фінансовому просторі. Враховуючи високу чутливість вітчизняної банківської системи до зовнішніх потрясінь та дисбалансів, а також провідну роль у відтворювальній структурі економіки та фінансуванні потреб суб'єктів господарювання, вчасний моніторинг порушення її фінансової стабільності є вкрай важливим завданням, що стоїть перед НБУ у поточній і довгостроковій перспективі.

Дослідженню питань стабільності фінансової системи в цілому та банківської системи зокрема присвячено достатньо велику кількість праць вчених та практиків, а саме: О.І. Барановського, О.В. Дзюблюка, О.О. Затварської, Л.В. Жердецької, В. В. Коваленко, Л.М. Перехрест, Н.П. Погореленко, Б.І. Пшика. Ґрунтовні пропозиції щодо оцінки та забезпечення фінансової стабільності банківської системи та фінансової стабільності банків представлені у роботах Г.М. Азаренкової, Ж.М. Довгань, І.І. Д'яконової, К.М. Жулінської, Г.Т. Карчевої, В.І. Міщенко, С.В. Науменкової, І.М. Чмутової та ін. Однак недостатньо опрацьованими залишаються питання формування аналітичного підґрунтя моніторингу фінансової стабільності банківської системи та розроблення його діагностичного інструментарію, що враховують особливості функціонування банківської системи та її структурних елементів.

Актуальність вирішення наведених питань та їх практична значимість зумовили вибір теми магістерського дослідження. Далі визначимо мету, об'єкт, предмет та основні методи дослідження.

Метою магістерського дослідження є поглиблення теоретичних засад, обґрунтування методичних підходів і розроблення практичних рекомендацій

щодо удосконалення інструментарію моніторингу фінансової стабільності банків України.

Відповідно до поставленої мети визначено такі основні завдання:

- обґрунтувати теоретичні підходи до визначення сутності та оцінки фінансової стабільності банків;
- сформулювати організаційно-економічне забезпечення фінансової стабільності банків;
- визначити особливості реалізації моніторингу фінансової стабільності банків;
- проаналізувати основні тенденції розвитку вітчизняних банків у розкритті фінансової стабільності їх функціонування;
- провести моніторинг платоспроможності та капітальної стійкості банків;
- провести аналіз ділової активності банків України;
- удосконалити науково-методичний підхід до визначення інтегрального показника фінансової стабільності банків;
- провести стрес-тестування банків для моніторингу фінансової стабільності банківської системи.

Об’єктом дослідження є методи та інструменти моніторингу фінансової стабільності банків України.

Предметом дослідження є теоретичні засади, методичні підходи та прикладні аспекти моніторингу фінансової стабільності банків України.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у роботі використано такі методи наукового дослідження: теоретичного узагальнення – для дослідження змісту фінансової стабільності банківської системи та визначення етапів її моніторингу, системного підходу – для виявлення взаємозв’язків між складовими системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи; математичні методи побудови узагальнюючих показників-вимірників – для інтегральної оцінки фінансової стабільності банківської системи; компаративного аналізу – для співставлення фактичних значень індикаторів фінансової стабільності із пороговими значеннями та даними попередніх періодів.

Інформаційну базу магістерського дослідження становлять наукові розробки провідних вітчизняних і зарубіжних дослідників з питань оцінювання та моніторингу фінансової стабільності банківської системи й банків, законодавчі документи, нормативні положення та річні звіти Національного банку України, фінансові звіти банків, ресурси мережі Інтернет, дані, зібрані та опрацьовані особисто здобувачем. законодавчі акти України та нормативно-правові документи, які регламентують діяльність банків в Україні, наукові праці закордонних і вітчизняних учених за темою дослідження, фінансова звітність банків, огляди інформаційно-аналітичних та рейтингових агентств, матеріали науково-практичних конференцій, а також ресурси Інтернет.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в обґрунтуванні науково-практичних підходів, спрямованих на вдосконалення моніторингу фінансової стабільності банків України.

Було уточнено та доповнено визначення сутності моніторингу банків та розкрито його характеристики. Також набула подальшого розвитку кількісна оцінка рівня фінансової стабільності банків.

Практична значущість магістерської дипломної роботи може виявитися: у публікації основних результатів дослідження в наукових виданнях; у наявності актів про впровадження результатів досліджень у практику; в апробації результатів дослідження на науково-практичних конференціях; у використанні наукових розробок у навчальному процесі навчальних закладів; у наявності науково обґрунтованих методів і засобів удосконалення діяльності банків.

Особистий внесок здобувача. Магістерська дипломна робота є самостійно виконаним дослідженням. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та методологічні положення магістерської дипломної роботи опубліковані у Збірнику наукових праць студентів кредитно-економічного факультету Одеського Національного економічного факультету.

Мель Д.О. Фінансова стійкість банку в умовах фінансової нестабільності. *Збірник наукових праць студентів кредитно-економічного факультету Одеського Національного економічного факультету*. Одеса: ОНЕУ, 2018. С. 140-149.

ВИСНОВКИ

У дипломній магістерській роботі розкрито та вирішено поставлені завдання, які полягають у теоретичному обґрунтуванні та методичному забезпеченні удосконалення методів та інструментів моніторингу фінансової стабільності банків України. Основні висновки яких сформульовано наступним чином.

1. Відповідно до об'єкту магістерської дипломної роботи, встановлено, що основною метою для кожного банку є забезпечення його фінансово стабільного функціонування.

Доведено, що під фінансовою стабільністю банківської системи слід розуміти комплексну характеристику її стану, що визначає здатність банківської системи протягом часу абсорбувати негативний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, постійно та ефективно виконувати властиві функції за умови збереження її цілісності й організованості, фінансової стабільності банків. Уточнене визначення поняття врахує комплекс ключових ознак, які розкривають зміст фінансової стабільності, – відносний характер (протистояння фінансовій нестабільності, шокам, паніці), зв'язок із функціональним призначенням системи, динамічність (врахування впливу фактору часу на можливість збереження структури та функціональності) та акцентує увагу на внутрішній організації банківської системи.

2. Визначено, що система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи передбачає забезпечення фінансової стабільності банківської системи на двох рівнях: макрорівні – банківської системи як об'єкта із системними властивостями; мікрорівні – банків як структурних елементів банківської системи. Визначені особливості функціонування розробленої системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи враховано й конкретизовано у її елементах: меті, завданнях, суб'єктах, об'єктах, принципах, функціях, інструментах. Поєднання та

узгоджене використання інструментів монетарної політики НБУ, існуючих та перспективних до впровадження інструментів макро- та мікропруденційного регулювання є основою для створення сприятливих умов безперервного та безпечного функціонування банківської системи, забезпечення її фінансової стабільності та фінансової стабільності окремих банків.

3. Визначено, що моніторинг фінансової стабільності банківської системи є процесом безперервного спостереження (збору і накопичення інформації), оброблення та аналізу значень показників оцінювання фінансової стабільності на макро- та мікроекономічних рівнях з метою підвищення обґрунтованості управлінських рішень та прогнозування майбутнього розвитку банківської системи, її динамічного руху. Визначено наступні етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи: формування аналітичного підґрунтя дослідження (збір інформації та розрахунків часткових та зведених показників оцінки фінансової стабільності банківської системи та банків окремо); порівняння фактичних результатів оцінки із даними попередніх років; співставлення розрахункових значень часткових показників із критичними (пороговими), що сигналізують про наявність кризових тенденцій; аналіз причин та наслідків виявлених відхилень показників; обґрунтування домінант щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи, виявлення перспектив щодо її підвищення та зміни рівнів фінансової стабільності банків.

4. Доведено необхідність забезпечення макроекономічної та фінансової стабільності в Україні, що актуалізує завдання посилення пруденційної складової регулювання банківської системи, тобто мова йде про забезпечення фінансової стабільності шляхом подолання дисбалансів на мікро- і макрорівні. Характерною рисою макропруденційного підходу виступає запобігання та протидія системним ризикам, забезпечення раціонального розміщення та ефективного використання фінансових ресурсів. Поставлені цілі досягаються шляхом застосування пруденційних заходів за такими напрямками: нарощування довгострокових інвестицій у реальний сектор та фінансування модернізаційних процесів; розвиток інфраструктури і підвищення стійкості вітчизняної банківської системи;

реформування інституційних засад фінансового регулювання; підвищення фінансової стійкості окремих банків; посилення антициклічного характеру регулювання.

5. Проаналізовано структуру фінансової стабільності банківської системи та зроблено висновок про те, що феномен фінансової стабільності сьогодні має комплексний і багатогранний характер. Ця економічна категорія все ще не є вивченою і зрозумілою у всіх аспектах як науковцям, так і практичним фахівцям. Без стабільності фінансових ринків та інститутів, а також без фінансової стабільності реального сектору економіки не можна говорити про досягнення фінансової стабільності вітчизняної банківської системи.

6. Визначено, що проблема капіталізації банківської системи для України – це ключове питання загальної фінансової стабільності, належного обслуговування банками взятих на себе грошових зобов'язань. З метою якісної оцінки капіталу окремих банків і банківської системи в цілому на особливу увагу заслуговує аналіз і моніторинг показника достатності капіталу. Нині доводиться констатувати високий рівень капіталізації банківської системи України: фактичне значення показника адекватності капіталу (Н2) майже вдвічі перевищує нормативне значення, хоча для деяких банків актуальним залишається завдання збільшення обсягів капіталу.

7. Доведено, що індикатори фінансової стійкості МВФ, дають змогу здійснювати моніторинг розвитку банківського сектору, є важливим інструментарієм діагностики ризиків та основою вироблення заходів із запобігання їхнім наслідкам. Для України активне впровадження ІФС у практичну діяльність є реальним кроком до розбудови системи оцінки стійкості вітчизняної фінансової системи. Однією з проблем діяльності комерційних банків є виконання ними зобов'язань. Сукупний обсяг зобов'язань українських банків протягом останніх років скоротився. У 2018 р. спостерігався значний приплив депозитів корпорацій, зокрема державних монополій. Частка депозитів бізнесу майже зрівнялася з населенням. Величина депозитів населення й бізнесу у фондуванні українських банків зростає. З іншого боку, відбувається погіршення строкової

структури пасивів. Середня тривалість депозитних договорів коротка. Банки продовжують конвертувати зовнішній субординований борг та міжбанківські кредити в капітал, задовольняючи вимоги докапіталізації. Виведення з ринку найбільш збиткових, недокапіталізованих банків з найбільш проблемним кредитним портфелем, що не дотримуються встановлених регулятором нормативів у світі, вважається єдиним способом зберегти життєздатність банківської системи країни.

8. Проведено аналіз ділової активності банків України, який дозволив оцінити рівень ризику репутації. Аналіз ділової активності у частині активів та пасивів показав збільшення кількості банкрутств банків України, зменшення активності залучення коштів та міжбанківських кредитів вдвічі, на що вплинуло значне очищення банківської системи та збільшення недовіри населення до банків. Також, дане явище може говорити про відсутність можливостей чи небажання банків розробляти технології та вживати заходи щодо залучення ресурсів клієнтів, бо відсутній масовий позичальник кредитів з ліквідною заставою.

9. Проведено аналіз методів оцінки фінансової стабільності банків, що дозволило розподілити їх на окремі групи, зокрема: узагальнена оцінка фінансової стабільності за допомогою коефіцієнтів; непараметричний аналіз фінансової стабільності; таксонометричний метод (метод евклідових відстаней); економетричне моделювання, результатом якого є побудова регресійних рівнянь, які дають можливість виявити та оцінити взаємозв'язок між статистичними показниками й на основі цього спрогнозувати рівень фінансової стабільності; графічне відображення даних, що здійснюється на підставі часових рядів даних і визначення описових статистичних характеристик таких рядів (описові та розрахункові статистики, аналітична геометрія тощо).

У роботі запропоновано розрахунок інтегрального показника фінансової стабільності банків, який визначається за напрямками: розрахунок проміжних індикаторів діяльності банків за групами показників; знаходження середньозважених оцінок груп показників банківської діяльності на основі методу

аналізу ієрархій; розрахунок індикатора фінансової стабільності банків.

10. Доведено, що у макроекономічному стрес-тестуванні передбачено декілька основних підходів, виходячи із поставлених цілей: однофакторні (аналіз чутливості, аналіз «ефекту зараження»; багатофакторні (сценарний аналіз, аналіз екстремальних величин). Визначено інструменти регулювання фінансової стабільності банків України, а саме: інструменти монетарної політики, інструменти макропруденційного та мікропруденційного регулювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Schinasi G. Defining Financial Stability. *IMF Working Paper*. WP/04/187 . 2004. 19 p.
2. Алексеєнко Л. М. Ринок фінансового капіталу: становлення, проблеми, перспективи розвитку. К.: Вид-во «Максимум»; Тернопіль : Економічна думка, 2004. 424 с.
3. Барановський О. І. Стійкість банківської системи. *Фінанси України*. 2007. № 9. С. 75–81.
4. Реверчук С. К. Банківська система : підручник. Київ : Ліра-К, 2014. 400 с.
5. Погореленко Н. П. Моніторинг фінансової стабільності банківського сектору. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. Збірник наукових праць. 1(10). Ч. II / 2011. Харків: ХІБС УБС НБУ. С. 61–68.
6. Затварська О. О. Банківська система України та основні напрями її розвитку : автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.04.01. К., 2004. 16 с.
7. Зверук Л. А. Антикризіві заходи в забезпеченні стійкості та стабільності банківського сектору економіки URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/download/3157/3117>.
8. Бондаренко Л.А., Тарасенко М.В. Дослідження поняття «стабільність банківської системи» та «стабільність банку» URL: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2014/Economics/1_165419.doc.htm.
9. Коваленко В. В., Радова Н.В. Моніторинг фінансової стабільності банківської системи України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 2 (19). С. 321-330.
10. Петриченко Л. Ю. Забезпечення фінансової стабільності комерційних банків України: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н. : спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит». К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2004. 18 с.
11. Schinasi G.J. Safeguarding financial stability: theory and practice. Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2005. 312 p.

12. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти : монографія. К.: КНЕУ, 2002. 238 с.
13. Литовченко О.Ю., Хаджакова А.А. Обґрунтування економічного змісту поняття «фінансова стійкість банку». URL: http://www.rusnauka.com/18_ENXII_2015/Economics/1_195396.doc.htm.
14. Central banks and financial stability. Second ECB Central Banking Conference “The transformation of the European financial system”. Frankfurt am Main. 2002. October. 24–25. URL: http://www.ecb.int/events/conferences/html/press_padoa-schioppa.en.html.
15. Report on Consolidation in the Financial Sector. Group of Ten. 2001. January. URL: <http://www.imf.org/external/np/g10/2001/01/Eng/pdf/file3.pdf>.
16. Довгань Ж. Фінансова стійкість банківських установ у період економічної кризи. *Вісник Національний банк України*. 2009. № 4. С. 20-26.
17. Коваленко В. В., Гаркуша Ю.О. Теоретичні та методичні підходи до оцінювання фінансової стабільності банківської системи. *Вісник Національного банку України*. 2013. № 9. С. 35-45.
18. Коваленко В.В. Імперативи забезпечення фінансової стабільності банківської системи. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 196-202.
19. Шинази Г. Дж. Сохранение финансовой стабильности. МВФ: Управление внешних связей, 2005. 27 с.
20. Д'яковнова І. І., Мордань Є.Ю. Дослідження рівня фінансової стабільності як складового елементу механізму державного регулювання банківської системи. *Бізнес Інформ*. 2015. № 1. С. 302 – 306.
21. Жулінська К. М. Ефективність дії грошово-кредитного механізму на економічну динаміку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. екон. наук: спец.08.00.08. Суми, 2012. 21 с.
22. Міщенко В., Малютін О. Інструментальне забезпечення стабільності банківської системи на основі розробки агрегованого індексу. *Вісник Національного банку України*. 2015. № 4. С. 32–37.

23. Chmutova I., Biliaieva V. Indicators of Financial Stability of the Ukrainian Banking System. *International Journal of Managerial Studies and Research (IJMSR)*. 2015. Vol. 3. P. 95–103.
24. Коваленко В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : монографія. Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2010. 228 с.
25. Кузнєцова Л. В., Коваленко В.В. Вплив глобалізаційних процесів на фінансову стійкість банківської системи. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 2 (128). С. 264–278.
26. Зверяков М. І., Коваленко В.В. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської системи. *Фінанси України*. 2012. № 4. С. 3–12.
27. Карчева Г. Т. Особливості становлення та розвитку банківської системи України. *Економіка і прогнозування*. 2005. № 2. С. 93–102.
28. Белінська Я. В., Биховченко В.П. Індикатори фінансової стабільності та інноваційний менеджмент фінансової системи. *Стратегічні пріоритети*. 2011. № 3 (20). С. 53–68.
29. Конституція України від 28.06.1996 року з наступними змінами і доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
30. Про Національний банк України: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 20.05.99 № 679-XIV URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a>.
31. Про банки і банківську діяльність: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 07.12.2000 № 2121-III. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page5>
32. Координація цілей монетарної та фінансової стабільності. URL : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=39476465>.
33. Зверяков М.І., Коваленко В.В. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської системи. *Фінанси України*. 2012. № 4. С. 3–12.
34. Зверяков М.І., Коваленко В.В., Сергєєва О.С. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник. К.: «Центр учбової літератури». 2016. 520 с.

35. Lesik V. Features of application of instruments for regulation of financial stability of the banking system. *V International Scientific Conferece: Modern trends in monitoring security: Conference Proceedinds*, Bangkok, Volume II, Part 1, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Department of Research and Development (Bangkok,Thailand), 2017. P. 66 – 69.
36. Хуторна М.Е. Принципи забезпечення фінансової стабільності кредитних установ. *Фінансовий простір*. 2017. №3 (27). С. 55-59.
37. Шпак Н.О., Романишин М.І. Стратегія забезпечення економічної стабільності підприємства та принципи її формування. *Економіка та держава*. 2010. № 10. С. 48-51.
38. Д'яконова І.І. До питання визначення понять «банківське регулювання» та «банківський нагляд». *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 8 (86). С. 183–193.
39. Мохова Ю. Л. Особливості розвитку державного регулювання банківської діяльності в Україні. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2017. № 1 (57). С. 69–73.
40. Лобозинська С. Функції державного регулювання банківської системи. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. Вип. 19. С. 365–368.
41. Белінська Я. В. , Биховиченко В.П.Механізм забезпечення фінансової стабільності: структура, інструменти, напрями розвитку. *Стратегічні пріоритети*. 2012. № 1 (22). С. 72–84.
42. Мордань Є. Ю. Державне регулювання банківської системи: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: спеціальність 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. Суми, 2015. 21 с.
43. Enhancing Financial Stability and Resilience: Macroprudential Policy, Tools, and Systems for the Future. Group of Thirty, october, 2010. 77p.
44. Basel III leverage ratio framework and disclosure requirements. Basel Committee on Banking Supervision, January 2014. URL: www.bis.org/publ/bcbs270.htm

45. Basel III: A Global Regulatory Framework for More Resilient Banks and Banking Systems. December 2010 (rev June 2011): Basel Committee on Banking Supervision, 2010. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf/>
46. Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and Liquidity Risk Monitoring Tools. January 2013: Basel Committee on Banking Supervision, 2013. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbs238.pdf>
47. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні Постанова Правління Національного банку України 28.08.2001 № 368 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>.
48. Белопольская Т. В. Направления финансового мониторинга в системе управления. *Економіка: реалії часу*. 2011. №1. С. 38–41.
49. Котов А. В. Мониторинг банковской инфраструктуры. Каталог статей и учебных пособий "JourClub". URL: <http://www.jourclub.ru/13/1260/1/>.
50. Шулькова Н. Н. Банковский мониторинг и направления его проведения. *Банковские услуги*. 2003. №5. С. 35 – 38.
51. Банківський менеджмент / За ред. О.А. Кириченка, В.І. Міщенко. К.: Знання, 2005. 426 с.
52. Зінченко В. О. Забезпечення стійкості банківської системи України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук : спец. 08.00.08. Суми, 2008. 21 с.
53. Лесик В. О. Аналіз проблем розвитку системи моніторингу фінансової стабільності вітчизняного банківського сектору економіки. *Банківська справа*. 2015. № 3 (134). С. 69–77.
54. Лесик В. О. Особливості моніторингу фінансової стабільності банківської системи. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків» (Черкаси, 27 жовтня 2017 р.). Черкаси : ЧННІ ДВНЗ «Університет банківської справи», 2017. С. 193–196.

55. Васильєва Т. А., Афанасьєва О.Б. Прогнозування ризику виникнення кризи в банку. *Вісник Української академії банківської справи*. 2013. №1 (34). С. 74–81.
56. Перехрест Л.М., Перехрест Ю.А., Яковлева А.А. Упередження фінансової нестабільності банків як напрям зміцнення банківського сектору економіки. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2012. №1. С. 330 – 336.
57. Положення про порядок визначення системно важливих банків Постанова Правління Національного банку України 25.12.2014 № 863. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14/paran11#n11/>
58. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Правління Національного банку України від 30.06.2016 № 351. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.
59. Показники фінансової звітності банків України. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=3.
60. Статистика індикаторів фінансової стійкості. Національний банк України. RL:https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575.
61. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім Національного банку України) URL: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44579.
62. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України : методика, затверджена Наказом Міністерства економіки України № 60 від 02.03.2007 р. RL:http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980&cat_id=38738.
63. Коваленко В.В., Болгар Т.М., Сергєєва О.С. Фінансова безпека банківської системи – проблеми виміру та забезпечення. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць*. 2018. № 3 (26). С. 38-45.

64. Коваленко В.В. Стратегічні напрями реалізації макропруденційного банківського нагляду та регулювання. *Стратегічні пріоритети*. 2012. № 4 (25). С. 89-97.
65. Стратегія макропруденційної політики. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=82784959>.
66. Жердецька Л.В. Макропруденційна політика: вітчизняний досвід та українська практика. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2016. Вип. 1 (60). С. 239-246.
67. Stijn C. Macro-Prudential Policies to Mitigate Financial System Vulnerabilities / С. Stijn, S. Ghosh, R. Mihet. *Journal of International Money and Finance*. 2014. 36 р.
68. Науменкова С., Міщенко С. Розвиток кредитування у посткризових умовах. *Банківська справа*. 2013. Вип. 1. С. 3–19.
69. Коваленко В.В. Достатність капіталу у забезпеченні стабільного розвитку банків України. *Стратегічні пріоритети*. 2017. № 2 (43). С. 73-80.
70. Значення економічних нормативів в цілому по системі. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#2>.
71. Guidance for national regulators to use countercyclical capital buffer. Basel, Bank for International Settlements. December 2010. 27 р. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbs187.pdf>.
72. Коваленко В.В. Контрциклічне регулювання у забезпеченні стійкого розвитку фінансового ринку України. *Фінанси України*. 2017. № 5. С. 77-95.
73. Ремньова Л.М., Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2005. 485 с.
74. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: КНЕУ. 2003. 347 с.
75. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua>.
76. Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
77. Кузнєцова А. Я. Проблеми цінової та фінансової стабільності й інноваційного розвитку в Україні : монографія. Київ : УБС НБУ, 2010. 263 с.

78. Вовченко О.С. Сучасні методичні підходи до оцінки фінансової стабільності банку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2016. № 5 (77). С. 161-169.
79. Сенченко О. Рейтингова оцінка банків у розрізі аналізу їх фінансової безпеки на основі таксонометричного методу. *Вісник НБУ*. 2011. № 1 (179). С. 58–60.
80. Діагностика системної стабільності на основі макроекономічних та пруденційних показників : звіт про НДР (1 етап) ; наук. кер. О. М. Тридід. № 0113U002195. Харків : УБС НБУ ХІБС, 2013. 72 с.
81. Науменкова С. В., Приходько Б.В. Трансформация роли и функций центральных банков в посткризисный период. *Экономика и банки*. 2014. Вип. 1. С. 7-15.
82. Науменкова С. В., Цицик К.Ю. Макропруденційний банківський нагляд та умови забезпечення його ефективності. *Економіка розвитку*. 2014. Вип. 4 (72). С. 65-72.
83. Методичні рекомендації щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України. Постанова Національного банку України від 06.08.2009 р. № 460. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
84. Лавренюк В.В. Системно важливі банки та їх вплив на стабільність банківської системи. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Київ 2016.
85. Звіт про фінансову стабільність банків України, грудень 2018 р. URL: <https://old.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=83816603>.